

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
обласний Будинок художньої творчості
Миколаївської обласної ради

Схвалено

Протокол вченої ради Миколаївського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти

від 26.05.2021 р. № 4

Голова вченої ради
Віктор Філіпчук

Погоджено

Протокол педагогічної ради
обласного Будинку художньої творчості

від 16.05 2021 р. № 01

Затверджено

Наказ департаменту освіти і науки
Миколаївської обласної державної
адміністрації

від 17.06 2021 р. № 243

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ДОСЛІДНИЦЬКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО НАПРЯМУ
ГУРТКА «ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ»

Миколаїв, 2021

Укладач:

Руссова Владлена Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, керівник гуртка «Літературна творчість» Обласного будинку художньої творчості.

Рецензенти:

Т.П.Шестопалова доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української філології та
міжкультурної комунікації Чорноморського
національного університету ім.Петра Могили

І.Г.Родіонова кандидат філологічних наук, доцент кафедри
української мови і літератури
МНУ ім.В.О.Сухомлинського

Анотація на програму

Навчання за програмою з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість» забезпечуватиме ознайомлення учнів зі специфікою літературної творчості; розширюватиме їхні літературні та літературознавчі компетентності, а також впливатиме на результативність проведення науково-дослідницької діяльності. Курс спрямований якомога глибше пізнати естетичну та психологічну природу художнього твору як результату напруженої, тривалої роботи митця.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наукове об'єднання учнів старшої школи (гурток «Літературна творчість») у складі Миколаївського територіального відділення Малої академії наук учнівської молоді – самоврядна одиниця позашкільного навчального процесу, котра, діючи в межах Конституції України, закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту» має на меті сприяти науковій, винахідницькій, іншій творчій діяльності учнів. Тож діяльність об'єднання забезпечуватиме ознайомлення учнів з естетичною природою художнього твору, а також обмірковувати складні та неоднозначні питання психології літературної творчості.

Метою роботи гуртка є формування компетентностей особистості у процесі пізнання природи художнього таланту митця та навичок науково-дослідницької діяльності; вироблення стійкого інтересу до літературних типів творчості.

Серед основних *завдань* діяльності об'єднання:

- поглиблювати знання учнів щодо специфіки психології літературної творчості;
- ознайомити з першоджерелами з вивчення літературної творчості;
- виявити природні та культурні чинники у розвитку творчої особистості;
- навчити аналізувати окремі одиниці, зокрема, роль пам'яті, фантазії асоціативного мислення у творчості;
- порівнювати та зіставляти види мотивації в художній творчості;
- сформувати уміння і навички з проведення пошукової, а також науково-дослідницької діяльності.

Принципи діяльності гуртка: створення атмосфери наукового пошуку і системних досліджень; верховенство наукової новизни, аргументованості, виваженості; рівноправність членів гуртка, чесність і відвертість; органічний зв'язок науково-дослідницької роботи із навчанням у школі.

Форми організації навчального процесу об'єднання: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

Навчальна програма передбачає поєднання теоретичного матеріалу з практичними завданнями. На заняттях гуртка використовуються як основні традиційні методи навчання (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, евристичний, дослідницький, метод взаємодії слухача та викладача, метод самостійної роботи слухача), так і нові інтерактивні методики навчання (робота в парах, групах, карусель, мікрофон, мозковий штурм, мозаїка тощо). Серед організаційних форм перевага надається навчальній лекції, лекції з коментарем, практичним заняттям, семінарам, самостійній роботі, індивідуальній, бібліографічним практикумам, кейсові форми роботи.

Індивідуальна робота передбачає консультації з науково-дослідницької роботи, роботу в бібліотеках, роботу з каталогами, інтерв'ювання, анкетування, підготовку до різноманітних конкурсів. Контроль знань здійснюється у формі тестування, перевірки творчих робіт, розв'язання евристичних та проблемно-пошукових завдань.

Основними видами навчальних занять є лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальні та групові консультації. Самостійна робота учня є основним засобом оволодіння матеріалом у вільний від регламентованих гуртком «Літературна творчість» занять час. У роботі гуртка «Літературна творчість» можуть брати участь, як правило, учні 9-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихованці позашкільних, професійно-технічних, вищих I-II рівня акредитації навчальних закладів, які займаються науково-дослідницькою діяльністю у групі 15 осіб. Кількість годин на тиждень – 4. Загальна кількість годин на рік – 144 (відповідно до Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом МОН України № 676 від 22.07.2007 р.). Практичне значення набутих умінь та навичок зумовлене можливістю їх використання під час написання науково-методичних досліджень, окремих статей, можуть бути використані у роботі наукового товариства учнів Малої академії наук учнівської молоді Миколаївщини.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН РОБОТИ ГУРТКА

№	Зміст роботи	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Загалом
1.	Вступне заняття. Мета, завдання навчального курсу. Ознайомлення з порядком і планом роботи гуртка. Наука як система знань, ознаки наукового дослідження. Основні види наукових робіт. Сутність літературознавства. Основні розділи літературознавства: історія літератури, теорія літератури, літературна критика. Допоміжні літературознавчі дисципліни: текстологія, бібліографія, історіографія. Літературознавство й суміжні науки. Поняття літературної творчості. Діагностика літературних здібностей.	6	6	12
2.	Основи наукових досліджень: від перших кроків до становлення дослідника. Робоче місце дослідника. Систематичність виконання робіт. Поради з раціонального використання професійного потенціалу.	4	7	11
3.	Етапи проведення наукового дослідження та вибору необхідної літератури. Пошук інформації в Інтернеті. Сприймання художнього твору. Емоційна природа сприймання художнього твору. Дослідження психології літературної творчості.	4	7	11
4.	Специфіка роботи з бібліографічним апаратом наукового джерела. Першоджерела літературної творчості. Психофізіологічні аспекти вивчення творчості.	4	7	11
5.	Загальнокатегоріальний апарат дослідження. Визначення мети дослідження, актуальності, наукової новизни й практичної цінності вибраної теми. Художній образ у літературі. Образи-персонажі, поетичні образи. Домисел і вимисел у структурі образу. Традиційні образи і стереотипи. Система художніх образів. Фантазія, мислення і почуття. Поняття інтуїтивного та аналітичного типів процесу творчості письменників.	4	7	11
6.	Методологія наукового дослідження.			

	Загальнонаукові тактики розв'язання наукових проблем. Види наукових методів. Загальні методи філологічного аналізу. Літературний твір і його поетика. Художній світ літературного твору. Персонаж та його ціннісна орієнтація. Персонаж і письменник (герой і автор). Свідомість і самосвідомість персонажа. Психологізм. Портрет. Діалог і монолог. Природа в літературному творі. пейзаж. Художній час і простір. Сюжет та його функції. Сюжет і конфлікт. Композиція літературного твору. Художня мова. Творчий задум і шляхи його реалізації.	4	7	11
7.	Визначення структури дослідження, вимог до написання і оформлення його основних компонентів. Натхнення як психологічний феномен.	4	7	11
8.	Літературознавчі методи аналізу. Лінгвістичні методи аналізу. Методи педагогічного дослідження (методика викладання мови та літератури). Зміст і форма літературного твору. Рівні інтерпретації літературного твору: буквальний, символічний, алегоричний, філософський. Принципи й методи дослідження літературного твору. Наукова творчість як одна з умов розвитку філологічної обдарованості. Основні принципи дослідження. Опис і аналіз, літературознавча інтерпретація, контекстуальне вивчення. Біографічний та культурно-історичний методи вивчення літературного твору. Порівняльно-історичний метод дослідження. Психологічний та психоаналітичний підходи до вивчення літератури. Теоретичне осмислення стадій творчого задуму.	4	7	11
9.	Структура наукової роботи. Вимоги до їх оформлення і змісту (структурування розділів і підрозділів основної частини, вимоги до стилю викладу матеріалу дослідження, логічний зв'язок між окремими розділами та підрозділами, мовні штампи у науковому стилі). Аналіз автореферату з погляду його структури та стилю викладу матеріалу. Гра «Мікрофон»: Психологічно-творчий акт у віршах Лесі	4	7	11

	Українки.			
10.	Складання висновків дослідження. Види мотивації в художній творчості. Індивідуальний стиль письменника.	4	7	11
11.	Види резюме (проспект, анотація, ключові слова). Захист наукового дослідження. Питання, які виносяться на захист. Доповідь як найбільш розповсюджена форма захисту роботи. Основні вимоги до неї. Форми проведення захисту. Психологічний та науковий аспекти процесу захисту роботи. Творчість як самопізнання.	4	7	11
12.	Презентація результатів дослідження. Електронна презентація наукового виступу. Основні етапи підготовки презентації. Принципи розроблення електронних презентацій. Критерії оцінювання мультимедійної презентації. Вимоги до оформлення додатків. Таблиці, схеми, приклади жанрів як основа ефективного сприйняття дослідження. Свідоме і підсвідоме у художній творчості.	4	7	11
13.	Вимоги до зовнішнього вигляду науковця під час захисту НДР. Ведення діалогу. Дискусії. Відповіді на конroversійні запитання. Творчість як самопізнання. Літературні типи творчості.	4	7	11
ВСЬОГО:		144 год.		

НАВЧАЛЬНА РОБОЧА ПРОГРАМА НАУКОВОГО ОБ'ЄДНАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ (ГУРТОК «ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ») ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Кількість годин на тиждень – 4. Загальна кількість годин на рік – 144.

1. Вступне заняття. Мета, завдання навчального курсу. Ознайомлення з порядком і планом роботи гуртка. Презентація гуртка «Літературна творчість»: виставка-добірка учнівських наукових робіт, зустріч з переможцями конкурсів-захистів, представлення науковців та наукових керівників із базових вищих навчальних закладів. Поняття літературної творчості.

Практична робота. Написання тесту з метою перевірки рівня підготовки учнів (діагностика літературних здібностей).

2. Основи наукових досліджень від перших кроків до становлення дослідника. Форми організації наукової роботи. Організація роботи у науковому колективі. Професійні вимоги до вчених. Індивідуальна наукова робота. Робоче місце дослідника.

Поради з раціонального використання професійного потенціалу (праксеологічна культура).

3. Етапи проведення наукового дослідження. Пошук інформації в Інтернет-мережі. Підготовчий етап дослідження: вибір напрямку роботи, предмету дослідження, алгоритм формулювання теми. Шляхи швидкого пошуку та написання огляду літератури з теми дослідження.

Сприймання художнього твору. Емоційна природа сприймання художнього твору. Дослідження психології літературної творчості.

Практична робота. Укладання термінологічного словничка.

4. Специфіка роботи з бібліографічним апаратом наукового джерела. Першоджерела літературної творчості. Психофізіологічні аспекти вивчення творчості.

Практична робота. Укладання бібліографії до теми наукової роботи. (10-15 джерел) відповідно до вимог державного стандарту за предметним та алфавітними каталогами бібліотеки, а також за допомогою електронного пошуку.

5. Загальнокатегоріальний апарат дослідження. Визначення мети дослідження, актуальності, наукової новизни й практичної цінності вибраної теми. Визначення основних цілей, необхідних для досягнення поставленої мети. Побудова чіткої ієрархії завдань, необхідних для здійснення дослідження (outlining).

Художній образ у літературі. Образи-персонажі, поетичні образи. Домисел і вимисел у структурі образу. Традиційні образи і стереотипи. Система художніх образів.

Фантазія, мислення і почуття. Поняття інтуїтивного та аналітичного типів процесу творчості письменників

Семінар «Процеси фантазування і мислення у творчій майстерні мистця». Підготовка доповіді та мультимедійної презентації на тему «Години творчості відомих письменників» (на вибір слухачів гуртка).

6. Методологія наукового дослідження. Загальнонаукові тактики розв'язання наукових проблем. Види наукових методів. Загальні методи філологічного аналізу.

Художній світ літературного твору. Персонаж та його ціннісна орієнтація. Персонаж і письменник (герой і автор). Свідомість і самосвідомість персонажа. Психологізм. Портрет. Діалог і монолог. Природа в літературному творі. Пейзаж. Художній час і простір. Сюжет та його функції. Сюжет і конфлікт. Композиція літературного твору. Художня мова. Творчий задум і шляхи його реалізації.

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь; формування навичок аналізу образів-персонажів, засобів характеротворення, виокремлення змістоформальної структури у творах. Кейс «Як у вас зароджувався певний задум, зокрема творчий, навчальний, науковий, соціально-побутовий?»

7. Визначення структури дослідження, вимог до написання і оформлення його основних компонентів. Основні елементи наукового дослідження (НД). загальні вимоги до оформлення.

Натхнення як психологічний феномен. Психологічна природа натхнення.

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь знаходити у художніх і науково-популярних текстах з української і зарубіжної літератур приклади натхненої роботи письменників (наприклад, у книзі Вал. Шевчука «З вершин і низин»).

8. Методика оформлення бібліографічного апарату. Літературознавчі методи аналізу. Лінгвістичні методи аналізу. Зміст і форма літературного твору.

Теоретичне осмислення стадій творчого задуму. Питання творчості у трактаті «Із секретів поетичної творчості» І.Франка

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь визначати літературознавчу методологію та застосовувати її у процесі написання роботи. Підготовка доповіді та мультимедійної презентації на тему

«Питання творчості у трактаті Г.Сковороди «Дружня розмова про душевний мир».

9. Структура наукової роботи. Вимоги до їх оформлення і змісту. Створення вступної частини наукового дослідження. Узагальнення попередньої підготовчої роботи (обґрунтування актуальності, новизни, мети та завдань дослідження, короткий огляд ступеня розробки проблеми). Структурування основної частини наукової роботи, укладання розділів. Опрацювання наукової літератури й систематизація прочитаного: конспектування,

складання тез і тематичних виписок. Обробка фактичного матеріалу: китування, цитування, виписки, систематизація та диференціація матеріалу. Тлумачення невідомих термінів, робота зі словниками та довідниками. Оформлення посилань на опрацьовану наукову літературу. Робота над розділами, параграфами основної частини наукового дослідження. Поглиблена розробка авторської гіпотези. Змістовий виклад матеріалу наукового дослідження, логічність та послідовність теоретичних та практично-експериментальних положень дослідження. Формування висновків до кожного розділу, параграфа, узагальнюючий аналіз зібраного фактичного матеріалу. Обробка і критичний аналіз результатів наукової роботи.

Практична робота. Гра «Мікрофон»: Психологічно-творчий акт у віршах Лесі Українки.

10. Складання висновків дослідження.

Види мотивації в художній творчості. Індивідуальний стиль письменника.

Практична робота. Семінар «Різновиди мотивації в художній творчості».

Тестові завдання щодо виокремлення специфіки ідіостилу автора.

11. Захист наукового дослідження. Питання, які виносяться на захист. Доповідь як найбільш розповсюджена форма захисту роботи. Основні вимоги до неї. Форми проведення захисту. Психологічний та науковий аспекти процесу захисту роботи.

Творчість як самопізнання.

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь обмірковувати про творчість як акт самопізнання.

12. Електронна презентація наукового виступу. Основні етапи підготовки презентації. Принципи розроблення електронних презентацій. Критерії оцінювання мультимедійної презентації. Вимоги до оформлення додатків.

Таблиці, схеми, приклади жанрів як основа ефективного сприйняття дослідження. Свідоме і підсвідоме у художній творчості.

Практична робота. Створення мультимедійної презентації з досліджуваної теми.

13. Вимоги до зовнішнього вигляду науковця під час захисту НДР. Ведення діалогу. Дискусії. Відповіді на конroversійні запитання. Підготовка кращих робіт МАН до участі у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт.

Творчість як самопізнання. Літературні типи творчості.

Практична робота. Психологічний тренінг. Складання плану захисту роботи. Написання доповіді. Виступ. Проведення дискусії. Обговорення виступів, визначення недоліків, коментування, поради.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Учні мають знати:

- основні літературознавчі поняття;
- науково-літературну термінологію;
- наукові здобутки провідних митців художнього слова;
- вимоги до написання різних видів учнівських наукових робіт;
- ознаки та специфіку наукового стилю;
- методи літературознавчих досліджень;
- будову наукової роботи та вимоги щодо її оформлення;
- різновиди бібліотечних каталогів, правила укладання бібліографії, оформлення цитат;
- особливості тезування, конспектування, оформлення тематичних виписок; етапи захисту наукової роботи;
- психологічні передумови творчості;
- народження творчого задуму митця;
- специфіку ідіостилу письменника.

Учні мають уміти:

- використовувати літературознавчу термінологію у навчанні та науково-дослідницькій діяльності;
- визначати напрямок, вибирати матеріал та формулювати тему дослідження;
- обґрунтовувати її наукову новизну, актуальність та практичну цінність;
- визначати головну мету, проблему (проблеми) дослідження, формувати робочу гіпотезу, а також конкретні завдання, необхідні для досягнення мети;
- опанувати основні тактики розв'язання наукових проблем та пошуку інформації;
- володіти методами та методиками наукового дослідження;
- оформляти згідно з академічними вимогами статтю, реферат та наукову роботу;
- вміти складати різні типи бібліографій та оформлювати їх згідно з академічними вимогами;
- користуватися бібліотечними каталогами, Інтернетом і швидко знаходити потрібну інформацію;
- складати план наукової роботи;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- укладати додатки до наукової роботи;
- створювати мультимедійні презентації;
- володіти основами ораторського мистецтва;
- складати план захисту науково-дослідницької роботи і виголошувати доповідь з урахуванням ситуації спілкування;
- аналізувати власні помилки і знаходити шляхи їх усунення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. *Артемчук Г. І., Кужило В. М., Кочерган М. П.* Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. К.: Форум, 2008. 270 с.
2. *Білоус П. В.* Інтерпретація літературного твору. Житомир: ЖДУ, 2012. 140 с.
3. *Білоус Н.М.* Художнє сприймання у шкільному курсі літератури. Житомир, 2011. 48 с.
4. Бюлетень вищої атестаційної комісії України. – 2009. – № 2. – С. 19–24.
5. *Єщенко Т.А.* Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
6. *Косарева Г. С.* Кваліфікаційна робота студента-філолога: [методичні рекомендації]. Миколаїв: Вид-во, ЧДУ імені Петра. Могили, 2015. Вип. 234. 68 с.
7. *Мазур О. В.* Основи наукових досліджень. Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця: Нова книга, 2013. 120 с.
8. *Сурмін Ю.* Майстерня вченого: підруч. для науковця. К.: НМЦ «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. 302с.

Допоміжна

1. *Biggam J.* Succeeding with Your Master's Dissertation. A step-by-step handbook. Maidenhead: Open University Press, McGraw-Hill Education, 2008. 268 p.
2. *Ференік С. А.* Логіка і методологія наукового дослідження. К.: Знання, 2000. 235 с.

Інформаційні ресурси

1. *Мельник Т.* Теоретичні засади філологічного аналізу тексту / Тетяна Мельник [Ел. ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/#hl=ru&tbo=d&output=search&scient=psyab&q=%D0%9C%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%BA+%D0%A2. +%D0%A2%>
2. *Методилінгвістичнихдосліджень* [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://knowledge.allbest.ru/languages/2c0a65625b3ac68a5c53b88521216c27_0.html
3. *Мала академія наук.* <https://www.youtube.com/user/MAcSUkraine>
4. *Моя підпільна гуманітарка.* <https://www.youtube.com/channel/UCvDZ4ZSgzSt0rGgQpF>
5. *Сурмін Ю.* Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація / Юрій Сурмін[Ел.ресурс]. – Режим доступу :<http://www.https://www.google.com.ua/#hl=ru&tbo=d&scient=psyab&q=D1%80%D1%96%D0%B9+%D1%81%D1%83%D1%80%D0%>

Експертний висновок на навчальну програму з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість»

(для учнів 9–11 класів закладів загальної середньої освіти, вихованців закладів позашкільної, професійно-технічної, вищої освіти I–II рівнів акредитації)

Укладач програми: Руссова Владлена Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, керівник гуртка «Літературна творчість» Обласного будинку художньої творчості.

№ з/п	Параметри	Показники	Аргументація оцінки
1.	Відповідність структури і змісту програми типу навчальної програми	10	Структура навчальної програми з позашкільної освіти відповідає сучасним вимогам до програм дослідницько-експериментального напрямку, оформлена відповідно до вимог державного стандарту та листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 05 червня 2013 року № 14.1/1-1685. «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти», зазначених у законах України: «Про освіту», «Про позашкільну освіту»
2.	Об'єктивність заявленого типу програми за рівнем новизни (адаптована, інноваційна, авторська)	10	Програма адаптована
3.	Ступінь новизни концепції, інноваційний характер програми (для інноваційної та авторської програм). Оригінальність, наявність якісних відмінностей від чинних програм (для адаптованої)	10	Основними видами навчальних занять є лекційне, лабораторне, практичне, семінарське; індивідуальні та групові консультації. Самостійна робота учня

			основним зас оволодіння матеріалом вільний від регламентов гуртком «Літерат творчість» занять Принципи діяльності гур створення атмос наукового пошуку системних дослідж верховенство на новизни, аргументован виваженості; рівноправа членів гуртка, чесність відвертість; організ зв'язок навч дослідницької роботи навчанням у школі
4.	Дотримання в рукописі вимог до оформлення навчальної програми; наявність усіх структурних елементів: <i>пояснювальної записки, змісту навчального матеріалу, структурованого за розділами й темами, визначення часу на вивчення розділу та теми, деталізованих очікуваних або прогнозованих результатів</i> (до кожної навчальної теми)	10	Дотримано структур програми. пояснювальної записк сформульовано актуальність, мет прогнозований результа має місце чит планування матеріал основні завданн Навчально-тематичний план – 4 години в тиждень. Загальн кількість годин на рік 144
5.	Відповідність заявленої мети та завдань програми передбачуваним результатам її реалізації	10	Заявлені мета завдання програ відповідають передбачуваним результатам її реалізації спрямовані на формуван компетентностей особистості в про

			пізнання природи художнього таланту митця та навичок науково- дослідницької діяльності; вироблення стійкого інтересу до літературних типів творчості
6.	Загальна характеристика програми, яка відповідає критеріям, що засвідчують можливість використання програми в освітньому процесі	10	Навчальна програма передбачає поєднання теоретичного матеріалу з практичними завданнями. На заняттях гуртків використовуються як основні традиційні методи навчання (пояснювальний, ілюстративний, репродуктивний, евристичний, дослідницький, методи взаємодії слухача з викладачем, самостійної роботи слухача), так і нові інтерактивні методи навчання (робота в парі, групах, карусель, мікрофон, мозковий штурм, мозаїка тощо). Серед організаційних форм перевага надається навчальній лекції, лекції з коментарем, практичним заняттям, семінарам, самостійній роботі.

			індивідуальній, бібліографічним практикумам, кейс-формам роботи
7.	Дотримання принципу природничої освіченості під час формування навчальної програми, відповідність її сучасному розвитку художньо-естетичного напрямку	10	Упорядник дотримується принципу природничої освіченості під час формування навчальної програми і передбачає формування активізації знань із літературної творчості з метою активної участі вихованця у організації подальшої дослідницько-експериментальної роботи
8.	Відповідність складності й обсягу матеріалу в змісті програми можливостям його засвоєння учнями певної вікової категорії на належному рівні за встановлений час	10	Складність та обсяг матеріалу відповідає можливостям його засвоєння вихованцями зазначеної вікової категорії
9.	Умотивованість поділу програми на розділи, їх послідовність, наявність зв'язків між ними; цілісний виклад матеріалу	10	Розділи відповідають вимогам, що забезпечують розуміння навчального матеріалу, застосовують різні форми роботи
10.	Рациональність дозування часу на вивчення різних елементів програми	10	Рационально розподілений час на вивчення різних елементів програми
11.	Відповідність змісту програми передбачуваним видам навчальної діяльності	10	Зміст програми відповідає передбачуваним видам навчальної діяльності педагог застосовує сучасні технології навчання зокрема – тренінгові
12.	Дотримання узгодженості навчального матеріалу із суміжними дисциплінами	10	Навчальна програма узгоджується із суміжними дисциплінами (українська мова, література, психологія, інформатика)
13.	Об'єктивність прогнозованих результатів роботи за програмою, їх технологічність – можливість перевірити	10	Прогнозований результат роботи гуртка об'єктивним, наявна можливість практичної перевірки, передбачає

			формування літературної компетентності та вміння працювати з науковою роботою. Практичне значення набутих умінь та навичок зумовлене можливістю їх використання під час написання науково-методичних досліджень, окремих статей, можуть бути використані в роботі наукового товариства учнів Малої академії наук учнівської молоді Миколаївщини
14.	Доцільність додатків (за умови наявності), рівень їх оформлення	-	-

Середній бал (середнє арифметичне за всіма параметрами) – 10 б.

Загальні висновки, рекомендації:

1. Програма пропонується (поставити $\checkmark$ нижче обраного варіанта):

- $\checkmark$ до схвалення вченою радою МОППО

2. Програму рекомендується (потрібне підкреслити):

- «Схвалити до використання в освітньому процесі».

3. Для успішної реалізації програми пропонуємо:

- зазначити, навчальну програму, яку взято за основу;
- вважаємо, що представлену навчальну програму можна рекомендувати до використання.

Експерт: Погорелова Л. В., методист навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Підпис експерта

Дата: 24 травня 2021 року

Підпис засвідчує
Враст МОППО

Л. Погорелова

Експертний висновок
на навчальну програму з позашкільної освіти дослідницько-
експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість»

Нормативні документи, що регулюють навчально-виховний процес загальноосвітньої школи та діяльність закладів позашкільної освіти, передбачають створення сприятливих умов для всебічного розвитку особистості учня, реалізації його особистісного потенціалу шляхом шкільної та позашкільної освіти в їхній єдності. Відповідно, за цих умов, на нашу думку, особливого значення набуває саме позашкільна освіта, яка більш гнучко відкликається на індивідуальні потреби кожного з учнів, надає можливість відшукати свій шлях у творчості, зокрема, літературній. Саме цьому присвячена подано на рецензію програма.

Структурно програма складається із «Пояснювальної записки», «Тематичного плану роботи гуртка», «Навчальної робочої програми», «Прогнозованих результатів», «Списку використаних джерел». Програма ставить собі за мету «формування компетентностей особистості у процесі пізнання природи художнього таланту митця та навичок науково-дослідницької діяльності; вироблення стійкого інтересу до літературних типів творчості». Вважаємо це правильним визначенням мети роботи гуртка.

Також у «Пояснювальній записці» авторка програми чітко визначає завдання роботи гуртка, принципи, на яких побудовано його діяльність, форми організації навчального процесу, методи навчання (як традиційні, так і інноваційні). Позитивним чинником вважаємо поєднання різних форм, методів та прийомів роботи, фронтального та індивідуального підходів до організації навчального процесу. Заслуговує на увагу те, що навчальні досягнення учнів, знання та уміння, які вони отримують упродовж роботи гуртка, можуть бути ефективно застосовані під час вивчення гуманітарних дисциплін у загальноосвітній школі. Йдеться про практичну спрямованість роботи гуртка.

Тематичний план роботи гуртка складено на основі сучасного уявлення про літературну творчість та можливості учнів відповідного віку, він виглядає збалансованим та глибоким за змістом, що передбачає високий науково-

педагогічний рівень проведення занять гуртка. Практична спрямованість навчання реалізується наступним чином: у межах кожної теми кількість годин на практичну роботу більше, аніж кількість годин на вивчення теоретичного матеріалу, а різноманіття практичних завдань дозволяє адекватно реагувати на відповідні навчальні ситуації.

Зміст навчальної програми охоплює найбільш актуальні проблеми літературної творчості, ураховує особистісно-пізнавальні інтереси учнів відповідного віку. Вважаємо, що робота гуртка за поданою програмою може стати змістовною та корисною для учнів.

Подані у програмі очікувані навчальні результати ґрунтуються на можливостях навчального матеріалу, знання та вміння учнів мають стати наслідком ефективного реалізації навчально-виховних можливостей програми.

Список використаних джерел налічує 7 позицій базової літератури, 2 – допоміжної, 5 – інформаційних джерел, що, на нашу думку, забезпечує відповідний науково-методичний рівень занять та самостійної роботи учнів.

Вважаємо, що Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість» має практичну значущість для керівників відповідних гуртків, підготовлена на належному науково-методичному рівні, тому може бути використана у процесі очного, дистанційного або змішаного навчання гуртків, що присвячені розгляду проблем літературної творчості. Програма заслуговує на позитивну оцінку, вважаємо можливим рекомендувати її до видання та використання у навчально-виховному процесі закладів позашкільної освіти.

Рецензент:

доктор педагогічних наук,

професор, професор кафедри

теорії й методики мовно-літературної та

художньо-естетичної освіти МОІППО

Володимир ГЛАДИШЕВ

Підпис Гладичева В.В. засвідчую

Юрист МОІППО

М. Б. Азміс

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ
засідання вченої ради № 4
Миколаївського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти від 26 травня 2021 року

Голова: Шуляр В. І., д.пед.н., доцент, професор кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти, директор Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, заслужений учитель України.

Секретар ученої ради: Тюпа А. І., методист навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

СЛУХАЛИ:

Стойкову Вікторію Володимирівну, к.пед.н., заступника директора з науково-педагогічної роботи Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, про схвалення навчальної програми гуртка з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку «Літературна творчість» (укладач – Руссова В. М., к.філол.н., доцент, керівник гуртка «Літературна творчість» Обласного будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради).

УХВАЛИЛИ:

Схвалити до використання в освітньому процесі навчальну програму гуртка з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку «Літературна творчість» (укладач – Руссова В. М., к.філол.н., доцент, керівник гуртка «Літературна творчість» Обласного будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради).

Голова вченої ради

Василь ШУЛЯР

Секретар ученої ради

Анжела ТЮПА

Рецензія
на «Навчальну програму з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку гуртка
«Літературна творчість»
(укладач: В.М.Руссова, кандидат філологічних наук, доцент)

Розроблена «Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість» дає можливість перевірити рівень знань молодих фахівців-літературознавців. Робота у гуртку, що відбуватиметься за цією програмою, забезпечуватиме ознайомлення учнів зі специфікою літературної творчості; розширюватиме їхні літературні та літературознавчі компетентності, а також впливатиме на результативність проведення науково-дослідницької діяльності. Курс спрямований якомога глибше пізнати естетичну та психологічну природу художнього твору як результату напруженої, тривалої роботи митця.

У цілому, програма задовольняє вимоги, визначені для подібних нормативних документів. Складається з пояснювальної записки, тематичного плану і змісту програми. Подані також очікувані результати та список використаної літератури.

Загалом, програма дозволяє школярам удосконалити свої знання з основ літературознавства; вивчити науково-літературну термінологію та наукові здобутки провідних літературознавців XIX-XX століть. Протягом роботи гуртківці вивчають основні засади наукової діяльності та методи літературознавчих досліджень.

Рецензент:

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
і літератури Миколаївського
національного університету
ім. В.О. Сухомлинського

І. Г. Родіонова

Рецензія на

«Навчальну програму з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість»

(укладач: В.М.Руссова, кандидат філологічних наук, доцент)

Розроблена «Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість» дає можливість підвищити рівень знань молодих фахівців-літературознавців. Робота у гуртку забезпечуватиме ознайомлення учнів з естетичною природою художнього твору, дозволить обмірковувати складні та неоднозначні питання психології літературної творчості та впливатиме на результативність проведення науково-дослідницької діяльності. Складається програма з пояснювальної записки, тематичного плану та змісту. Подані також очікувані результати та список використаних джерел. Отже, програма задовольняє вимоги, що визначені для подібних нормативних документів.

«Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку гуртка «Літературна творчість» дозволяє школярам розвивати читацькі уміння, навички працювати з літературним матеріалом різного характеру; сприятиме виробленню вміння використовувати самостійно здобуті знання для розв'язання визначеного навчального завдання з літератури; формує навички пошуково-дослідницької діяльності.

Рецензент:

Т.П.Шестопалова,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української
філології та міжкультурної
комунікації Чорноморського
національного університету ім.Петра
Могили

Підпис Т.П.Шестопалова засвідчую
Начальник ВК О.А.Саснюк

14. 06. 2021

№ 213

Про затвердження навчальних програм
дослідницько-експериментального напрямку
гуртків «Літературна творчість»,
«Мистецтвознавство», «Фольклористика» та
художньо-естетичного напрямку
«Зразкового художнього колективу»
гуртка аплікації соломкою та соломоплетіння
«Сонячне сяйво» обласного Будинку художньої
творчості Миколаївської обласної ради

Відповідно до пункту 6, підпункту 13 пункту 11 Положення про департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови Миколаївської обласної державної адміністрації від 21 червня 2018 року № 257-р (зі змінами), на виконання наказу департаменту освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації від 29 січня 2013 року № 61 «Про затвердження Положення про порядок розроблення й запровадження навчальних програм для забезпечення варіативної складової навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів Миколаївської області», рішення вченої ради Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти від 26 травня 2021 року (протокол № 4), із метою впровадження впровадження навчальних програм для закладів загальної середньої та позашкільної освіти

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та рекомендувати до впровадження в освітній процес закладів загальної середньої та позашкільної освіти Миколаївської області навчальні програми дослідницько-експериментального напрямку гуртків

«Літературна творчість», «Мистецтвознавство», «Фольклористика» та художньо-естетичного напрямку «Зразкового художнього колективу» гуртка аплікації соломкою та соломоплетіння «Сонячне сяйво» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради (далі – Програми) (додаток).

2. Миколаївському обласному інституту післядипломної педагогічної освіти (Шуляр В. І.) розмістити затверджені Програми на сайті Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та здійснювати навчально-методичний супровід їх упровадження в закладах загальної середньої та позашкільної освіти Миколаївської області.

3. Головам територіальних громад, начальникам управлінь (відділів, секторів) освіти міських (сільських, селищних) рад, керівникам закладів освіти сприяти впровадженню Програм у педагогічну практику.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Алла ВЕЛІХОВСЬКА

Інформація про навчальні програми
дослідницько-експериментального напрямку гуртків
«Літературна творчість», «Мистецтвознавство», «Фольклористика» та
художньо-естетичного напрямку «Зразкового художнього колективу»
гуртка аплікації соломкою та соломоплетіння «Сонячне сійво»
(протокол від 26 травня 2021 року № 4)

1. Навчальна програма гуртка дослідницько-експериментального напрямку «Літературна творчість» (укладач – Руссова В. М., к.філол.н., доцент, керівник гуртка «Літературна творчість» Обласного будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради. Рецензенти: Шестопалова Т. П., д.філол.н., професор, завідувач кафедри української філології та міжкультурної комунікації Чорноморського національного університету ім. Петра Могили; Родіонова І. Г., к.філол.н., доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Експерти: Гладишев В. В., д.пед.н., професор, професор кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; Погорелова Л. В., методист навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти).

2. Навчальна програма гуртка дослідницько-експериментального напрямку «Мистецтво» (укладач – Васильєва Л. Л., к.мист., керівник секції «Мистецтвознавство» Обласного будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради. Рецензенти: Стріхар О. І., д.пед.н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського; Мицик С. В., к.культур., доцент, директор Миколаївського фахового коледжу культури і мистецтв Миколаївської обласної ради; Експерти: Мірошніченко Т. В., методист кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; Вітковська О. Д., завідувач навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти).

3. Навчальна програма гуртка дослідницько-експериментального гуртка «Фольклористика» (укладач – Руссова В. М., к.філол.н., доцент, керівник гуртка «Літературна творчість» Обласного будинку художньої творчості

Миколаївської обласної ради. Рецензенти: Шуляр В. І., д.пед.н., доцент, професор кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти, директор Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; Косарева Г. С., к.філол.н., доцент кафедри української філології та міжкультурної комунікації Чорноморського національного університету ім. Петра Могили. Експерти: Погорелова Л. В., методист навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти).

4. Навчальна програма художньо-естетичного напрямку «Зразкового художнього колективу» гуртка аплікації соломкою та соломоплетіння «Сонячне сяйво» (укладач – Губська Н. М., керівник «Зразкового художнього колективу» гуртка аплікації соломкою та соломоплетіння «Сонячне сяйво» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради. Рецензенти: Євдокимова І. В., завідувач методичним відділом обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради. Експерти: Крик Д. О., методист кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; Вітківська О. Д., завідувач навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти).

Директор МОШПО

Василь ШУЛЯР

Промієровано та
просануровано
19 (дев'ятнадцять)
аркушів

Заступ. дир. з НРБ
ОБХТ Н. Кушнова

